

ikke udtale mig bestemt derom —, at det vilde være formaalstjenligt, at man saa enten overfor det Medlem, der skulde vælges af Husmandsorganisationerne, eller ogsaa overfor et af de Medlemmer, Amsraadene ogsaa fremdeles vilde komme til at vælge, stillede den Fordring, at det skulde være et bygningskyndigt Medlem, thi det tror jeg ogsaa nok vilde have sin Betydning i adskillige Tilfælde.

Ser jeg derefter paa den i § 2 foreslaaede udvidede Adgang til at overtage disse Husmandsbrug, kan jeg ikke indse, hvorfor man vil indskrænke sig til at tage Fiskerne med, thi efter min Formening er der adskillige andre Mennesker, som det er fuldt berettiget at tage med. Der er ganske utvivlsomt adskillige Mennesker, som, fordi den Indtægt, de igennem Landbruget have kunnet skaffe sig, ikke har været tilstrækkelig til at ernære deres Familie, saaledes som en virkelig energisk og stræbsom Mand har Lyst til, have søgt til andre Erhverv og beskæftiget sig der i 2—3—4 Aar. At disse Mennesker, naar de kunne godtgøre overfor Kommissionen, at de i sin Tid have haft virkelig praktisk Kendskab til Landbruget, ikke skulle kunne komme i Betragtning, forekommer mig at være urimeligt, særlig under Hensyn til, at man ved, at en overordentlig Mængde af Arbejderne omkring i Købstæderne — og mange af disse Folk ere jo søgte derhen — nu lide under Arbejdsløshedens Ulykker. Derfor synes jeg, at man skulde gøre det noget lettere, give noget større Rummelighed med Hensyn til de enkelte Kommissioners Afgørelse af, hvorvidt man kan betragte en Ansøger som kvalificeret til at nyde denne Lovs Begunstigelser. Thi det er mit Skøn, at der er en overordentlig stor Del af de Mennesker, som tidligere have søgt ind til Byerhvervene, og som maaske ikke have tilsigtet at blive der i al Fremtid, men have gjort det tvungne af mange forskellige Omstændigheder, der nu gerne vilde vende tilbage igen, naar de havde tilstrækkelig Kapital til at komme i Vej med paa Landet. Men det er jo det, som det ganske sikkert skorter paa for overordentlig mange af disse Mennesker. Jeg vil i denne Forbindelse gerne nævne den højtærede Landbrugsministers Udtalelser ved Forelæggelsen af dette Forslag, hvor han siger: „De Folk, der henimod den Tid, da de skulle sætte Bo, se sig om efter særlig lønnende Fortjeneste 1 à 2 Aar for at kunne øge de Midler, uden hvilke de ikke med Held — eller i hvert Fald ikke med det Held,

man maa ønske, de maa have — kunne sætte Foden under eget Bord, fæste Bo paa egen Jord, ere ikke de ringeste. Det er ikke dem, vi i særlig Grad skulle skyde til Side, tværtimod, tror jeg, det er dem, vi i denne Forbindelse i særlig Grad skulle sætte Pris paa. Jeg haaber derfor, at ogsaa denne Ændring vil vinde det høje Tings Sympati.“ Det var angaaende den Ændring om Udvidelsen af de 2 Aars Fraværelse fra Landbruget. Jeg vil dertil sige, at jeg mener, at hele den Argumentation, som Landbrugsministeren her fremsætter, taler i høj Grad for, at vi gaa endnu videre, i endnu stærkere Grad gøre det muligt, at en Del af de Folk, som ogsaa i en ældre Alder ere søgt ind til Byen — for det kan meget godt ske, at en Mand, efter at have stiftet Bo, har indset, at han ikke er i Stand til at ernære sin Familie —, ogsaa efter at have været borte fra Landet mere end 2 Aar, skulde kunne komme ud og nyde godt af Lovens Begunstigelser. Jeg tror, det vilde have en ganske overordentlig Betydning for en heldig Udvikling.

Efter mit Skøn vilde det sikkert være betimeligt nu at gøre et Forsøg med offentligt Fæste. Jeg hørte ganske vist, at det ærede Medlem fra Hornslet (N. P. Jensen), der talte sidst, advarede meget stærkt imod at rejse dette Spørgsmaal med nogen egentlig Styrke og Kraft ved denne Lejlighed, idet han frygtede, at man derved skulde lægge Loven Hindringer i Vejen. Jeg skal erkende, at jeg vil ganske overordentlig nødig være med til at lægge Loven Hindringer i Vejen, men jeg ser ikke, at der er nogen som helst Grund til at frygte for, at man skulde lægge Loven Hindringer i Vejen, fordi man f. Eks. rejste Kravet om, at den Jord, Præstegaardsjord eller anden Embedsjord, eller overhovedet Jord i Statens eller Kommunens Eje, som udstykkedes til dette Formaal, ikke skulde gaa ind under Ejendomsformen, men under en eller anden Form for offentligt Fæste. At gøre dette, mener jeg er naturligt af en anden Grund, thi der er jo ingen, der kan være blind for, at Ejendomsformen, der jo kan have sine Fortrin, men utvivlsomt ogsaa har sine Mangler, bl. a. i dette Tilfælde har den Mangel, at den Fordel, man her tilbyder den enkelte, forsvinder med første Slægtleds Afgang, hvorimod man var i Stand til at opretholde den, hvis man indførte offentligt Fæste, hvor der da blev hvilende en bestemt Afgift paa Jorden. Men Ejendomsforholdet medfører desuden ogsaa en